

Ex his patet 1. quid de aulicis illis scriptoribus sentiendum sit, qui jus convocandi concilia generalia uni tribuunt politicae potestati; aut saltem autumant non competere rom. pontifici ius illud nisi ex tacita principum atque ecclesiarum consensione (1).

2. Quid itidem de iis sentiendum, qui perfricta omnino fronte asseverant esse in potestate concilii deferre alteri praesidentiam quam legatis pontificiis, perinde quasi pontifex iure divino ac proprio expoliari a quoquam posset, et in caput membra dominarentur (2).

De iis, qui pontificiam confirmationem ad merum suffragium restringunt, et ad assensum cujusmodi ab infimo episcopo datur; aut statuunt concilia oecumenica absque ulla ulteriori approbatione infallibilia esse, ut facilius inde evincant concilium oecumenicum, id est acephalum, supra pontificem esse (3). Hi enim omnes sunt catholici larvati, et causae catholicae proditores, qui odio aestuant in apostolicam Sedem, quam pro munere tueri ac defendere teneantur.

Priusquam vero difficultates adversariorum proferramus, operae pretium erit animadvertere, fieri quandoque posse, ut concilium neque convocacione, neque praesidentia rom. pontificis celebratum sit, obtineat tamen dignitatem concilii oecumenici accedente rom. pontificis approbatione et confirmatione, cujusmodi censetur concilium Constantinopolitanum I. Confirmatione enim pontificia defectus si qui fuerint, sanari possunt.

**DIFFICULTATES. I. Obj. 1.** Octo priora concilia generalia in Oriente celebrata ab imperatoribus indicta sunt; 2. in quo quidem summum imperantem iure suo usum esse exinde liquet quod « ad eum pertinet, ut potestate sibi concessa, populi ei commissi, non modo temporalem, sed aeternam etiam felicitatem tueatur atque promoveat. Ex hoc vero fonte fluit jus, ortis haeresibus, imperandi, ut episcopi in caetum cocant (Ita Febron. op. cit. cap. 6. §. 2). Id praeterea confirmatur ex eo quod, cum omne concilium in territorio quodam sit celebrandum, tali vero pontifex careat, nec iure convocandi concilii gaudere possit » (4). 3. Quod si progressu temporis rom. pontifex consuevit convocare concilia generalia, cum « Nulla lex divina aut ecclesiastica extet, quae convocacionem generalium conciliorum rom. pontifici reservet, tacito principum et ecclesiarum consensu jus hoc rom. pontifici dimissum fuisse » dicendum est (5); 4. Aut

fectu istius confirmationis, neque inter oecumenica recensatur, sed solum postquam probatum est a rom. pontifice.

(1) Ita inter ceteros sentit Febronius, *De statu Ecclesiae et legitima rom. pont. potestate*, cap. 6. §§ 2. et 3. et post eum etiam Pehen in *jure eccl.* tom. I. § 767. ex catholicis; ex protestantibus vero Wieggers in op. *Allgemeine Encyclopädie* seu *Encyclopädie Univers.*, etc.

(2) Ita rursus Febronius op. cit. cap. 5. § 4.

(3) Febronius loc. cit. et anonymus in *Theologische Quartalschrift*, seu *Ephemerid. Theologicis* Tübing. 1825. p. 272.

(4) Idem in *Tractatuncula Jesuitae* Heidelbergensi (Anton. Schmidt) *opposita* opp. tom. III.

(5) Idem loc. cit. ex opere *De statu Ecclesiae*, etc.

si placet,tribuendum hoc erit *usurpationi* rom. pontificum, qui medio aeo in tanta potestatis sacrae et profanae *confusione* jus imperio adeo pretiosum ac necessarium eripuerunt (Ita Pehen, loc. cit.). 5. Sane prima Ecclesiae aetate summe conveniens erat, ut supremus imperans concilium convocaret, quandoquidem Ecclesia nec sciverit, quomodo aliter haec convocatio institui deberet; romanis vero episcopis ne in mentem venerit, jus hoc pro se adserere; erroneum autem foret, ad tacitam juris hujus ab Ecclesia imperanti factam cessionem provocare (1). Ergo.

**R. Ad 1. D.** Ex consensu rom. pontificis, C. auctoritate propria N. Etenim si divino iure, uti ostendimus, unus rom. pontifex auctoritate pollet in omnes episcopos; si uni rom. pontifici onus incumbit pascendi universum dominicum gregem, ipse profecto solus vi primatus sui potest generalia concilia convocare. Dum igitur historia videtur imperatoribus tribuere convocacionem conciliorum, intelligi id debet de convocacione, ut ita loquar, *materiali*, non autem de convocacione *formali et legitima*, quae nullo modo competere potest politicae potestati. Sane non desunt documenta quae ostendant priora concilia auctoritate, suasionem, consensu rom. pontificum fuisse ab imperatoribus indicta. De concilio Nicæno I. constat ex patribus conc. Constantinopolitanum III. an. 680. celebrati, qui, nullo repugnante, in acclamationibus dixerunt: « Arius divisor Trinitatis et partitor insurgens, et continuo Constantinus semper Augustus, et Silvester laudabilis magnam atque insignem in Nicæa synodum congregabant » (2); de Constantinopolitano I. nihil attinet dicere, cum non nisi per subsequentem

(1) Ita Planckius in op. *Geschichte der christlich-kirchlichen Gesellschaftsverfassung*, seu *Historia Constitutionis socialis christianae Ecclesiae*, p. 1. pag. 680.

(2) Act. XVIII. in *Sermone acclamatorio* apud Harduin. *Acta conc.* tom. III. col. 1418. Id ipsum insinuat Rufinus, *Hist. eccl.* lib. I. cap. 4. dum scribit quod imp. Constantinus « Ex sacerdotum sententia apud urbem Nicæam episcopale concilium convocet » opp. edit. Paris. 1530. p. 195. ex sententia scilicet tum s. Silvestri, tum Hosii episcopi Cordubensis qui tanquam legatus missus fuerat a s. Silvestro ad componendas quaestiones in Oriente exortas circa diem celebrationis paschalis et ad sedandas turbas ab Ario in Aegypto excitatas, ut colligitur ex Socrate lib. I. cap. 7. et Sozomeno, l. I. c. 16. atque ex sententia Alexandri episcopi Alex. aequilique ex Epiphano *haer.* 68. § 4. edit. Petav. tom. I. pag. 720. Quare Anastasius Bibliothecar. *De vitis pontificum in silvestro* sect. 53. scribit: « Hujus temporibus factum est concilium cum ejus consensu in Nicæa Bithynia, et congregati sunt 518 episcopi catholici; ed. Blanchini, Romae 1718. tom. I. pag. 37. et etiam de hoc argumento P. Bianchi op. cit. *Della potestà e della politica della chiesa*. tom. IV. lib. II. cap. 5. § 9. n. 1. nec non Muzzarelli in op. posthumo *De auctoritate rom. pontificis in conciliis generalibus*. Gandavi (sine anno) tom. I. cap. 5. § 2. pag. 82. seqq. ubi profert praeterea auctoritatem Theodori Studitae ep. XXXIV. ad Leonem pont. rom., et legatorum rom. Sedes qui missi fuerant ad conc. Chalcedonense a s. Leone M. ex quibus Lucentius act. I. reddens rationem quare Dioscorus ex praepo s. Leonis sedere non deberet in concilio, dixit: « Quia cum personam judicandi non haberet, praesumpsit, et synodum (ephesinam II. proditoriam) ausus est facere sine auctoritate Sedis apostolicae, quod nunquam licuit, nunquam factum est. » Ad haec Dioscorus obmutuit, quod certe non fecisset, nisi ageretur de re tunc temporis exploratissima. Ex his patet impudentia Schroeckii qui in *Christliche Kirchengeschichte*, seu *Historia Ecclesiae christianae* par. 5. pag. 550. ed. secunda. decretorie pronuntiat in convocacione concilii Nicæni nullam Silvestrum partem habuisse Cf. Roskovany op. cit. § 70.

confirmationem fuerit inter oecumenica connumeratum (1). De conc. Ephesino testatur liber diurnus rom. pontificum: « Sub principalis quidem memoriae Theodosio Augusto factum est, ex auctoritate tamen Coelestini apostolicae sedis antistitis » (2); item Chalcedonense *jussione* Leonis M. convocatum esse a Marciano fidem faciunt Mœsiae secundae episcopi in sua ad Leonem imp. epistola (3); nec dissentent adversarii, qui hoc primum usurpatæ majoris potestatis exemplum a Leone M. adducere consueverunt (Ita Planckius apud Roskovany § 70). Certa pariter res est ex epistolis ipsius Justiniani Constantinopolitanum II. seu generale quintum ex consensu Vigilii fuisse celebratum (4); sic conc. generale VI. non fuisse absque consensu rom. pontificis convocatum constat ex epistolis imp. Constantini Pogonati datis ad pontificem Donum, quibus illum hortabatur ad mittendos suos legatos (5), necnon generale VII. seu Nicænum II. ex consensu Hadriani I. (6); demum generale VIII. seu Constantinopolitanum IV. ex *jussione* Hadriani II. (7). Cum igitur ex indubiis documentis constet omnia et singula priora octo concilia auctoritate et consensu rom. pontificum convocata aut celebrata fuisse ab imperatoribus, pudorem

(1) Quanquam neque desint documenta, quae suadeant imp. Theodosium ex consensu rom. pontificis Damasi illud convocasse. En verba conc. VI. oecumenici loc. modo cit. « Macedonius deitatem Spiritus sancti denegabat, sed maxime inoperatur Theodosius et Damasus adamas fidei.... filiam in hac regia urbe synodum congregabant. » Cf. Baronium ad an. 381. n. 49. et 20. Cf. etiam Bianchi op. et loc. cit. 56. n. 2.

(2) Quem edidit Garnerius. S. J. Paris. 1680. pag. 54 Cf. Bianchi op. et loc. cit. n. 6. et Zaccaria *Antifebronio* tom. IV. p. 2. lib. IV. cap. 1. Muzzarelli op. cit. tom. II. cap. 7. § 2.

(3) In cod. Encyclico apud Hard. *Acta conc.* tom. II. col. 710. Observandum porro hic est, hos episcopos rationem reddere quare per *jussione* Leonis romani pontificis Chalcedonem convenerint; subdunt enim, *quae vere caput episcoporum*. Lucentium praeterea testimonium hujus convocacionis sui peditat s. Leo M. qui ep. CXIV. ed. Haller. cap. 1. col. 1497. scribens: « Propter quam (causam fidei) generale concilium et ex praepo christiarum principum, et *consensu apostolicae sedis* placuit congregari; » et Gelasius rom. pont. in epist. ad episcop. Dardaniae in collect. conc. veneta Coleti tom. v. col. 559. « Ac pro veritate, scribit, ut synodus Chalcedonensis fieret (Sedes apostolica sola decrevit. »

(4) Imperator Justinianus licet repugnante Vigilio concilium V. congregaverit, tamen ex consensu Vigilii fuisse celebratum ex epistolis Vigilii ad *Eutychium*, et *episcopos sub ipso constitutos*. et Justinianus ipsius in ep. ad *patres quinquagesimi synodi*. Quare patres conc. VI. in sermone acclamatorio cit. dixerunt: « Vigilii post haec Justiniano piissimo consonavit, et quantum concilium constitutum est. » Cf. Zaccaria in *Antifebronio* loc. cit. pa. 2. lib. IV. cap. 1. pag. 121.

(5) Cf. Zaccaria loc. cit. necnon Muzzarelli op. cit. tom. II. cap. 10 § 4.

(6) Id liquet ex Hadriani I. epistola ad Tarasium, in qua sic scribit: « Quod si non perspecta mihi esset et probe cognita erga sacras synodicas sex constitutiones, et venerandas imagines vestrae sinceritatis et orthodoxae fides, nequaquam ad synodum convocandam *adventurimus*; » apud Zaccar. l. c. Apud Hard. *Acta conc.* tom. IV. col. 98. aliquantisper verbis immutatis haec ipsa leguntur. Cf. etiam Muzzarelli op. cit. tom. II. § 2. ubi plura alia haec in rem profert.

(7) En verba Hadriani II. in epist. ad imp. Basilium: « *Volumus* ergo, per vestrae pietatis industriam, illic numerosum celebrari concilium, cui nostri quoque missi praecedentes etc. » Apud Harduin tom. V. col. 768.

exuisse necessum est qui asserunt imperatores iure proprio illa coegisse (1).

**Ad 2. D.** Summus imperans praeter temporariam, aeternam etiam felicitatem promovere debet per media statui suo consentanea, C. quocumque modo N. Ex illa obligatione seu munere quod summo imperanti incumbit, non fluit jus imperandi episcopis sibi subjectis, ut exortis haeresibus in caetum coeant. Dum oriuntur errores, summus imperans commonefaciat pontificem, qui si opportunam judicaverit concilii celebrationem, nil intentatum relinquet ut ipsum cogat; atque hoc modo consulet spirituali ditioni ei subdita bono. Imo si opus sit, rom. pontifici ad celebrandum concilium suppediabit illud territorium, quo destitui rom. pontifices Febronius affirmat.

**Ad 3. Resp.** Utramque legem divinam et ecclesiasticam extare, quae convocacionem generalium conciliorum rom. pontifici reservet. Extat divina, quae onus imposuit Petro et officium pascendi agnos et oves, atque confirmandi fratres suos, ac proinde jus quod ex officio exurgit. Extat praeterea ecclesiastica consuetudine firmata, ita ut nunquam rata haberentur concilia ab alio, quam a rom. pontifice convocata, si casum excipias de pontifice dubio, aut haeretico (qui non alius quam ut homo privatus esse potest [2]), quia tunc sedes vacans censetur, atque ut vim habeat, debet a pontifice legitime electo confirmari. Ruit proinde quod de principum et ecclesiarum consensu obrudat Febronius. Hoc enim paradoxum supponit quod falsum esse ostendimus de jure principibus inhaerente, cum tamen ipsi cum Valentiniano fateri teneatur « Laicos omnes se ingerere non debere in negotiis Ecclesiae » (3); alioquin apostoli se Hierosolymam convocassent ex consensu Caii Caligulae.

**Ad 4. N.** Responsio patet ex dictis. Hoc effugium pseudo-catholicorum et protestantium jamdudum obsolevit; cum jus et facta ipsi contradicant (4).

(1) Hi nimirum ideo adnituntur hoc rom. pontificis eripere jus, illudque transferre in regimen civile quia animo vehementer ab illorum primatu abhorrent, uti scite observat Roskovany op. cit. § 70. Attamen hi studiosi antiquitatis non animadvertunt se hac agendi ratione a sensu antiquitatis longe recedere. Vidimus jam rejectum fuisse uti latrocinium conc. Ephesinum II. eo quod absque consensu rom. pontificis convocatum; nunc vero adjuvamus concilium oecumenicum VII. quod act. 6. ostendit ideo rejectum fuisse synodum a Leone, et Constantino iconomachis imperatoribus congregatam, « quod *adjuvanti non habuerit illius temporis* rom. papam, vel eos qui circa ipsum sunt sacerdotes, nec etiam per vicarios ejus, neque per encyclicam epistolam, *quemadmodum lex dicit conciliorum*. » Apud Harduin. tom. IV. col. 527. Adeo nempe tunc temporis apud omnes certum erat, quod absque rom. pontifice nulla esset rata generalis synodus!

(2) Hic quidem est casus qui in abstracto potius quam in concreto solet afferri. Nec enim Dei providentiam, quae adeo vigilat super hanc rom. Sedem, ejusmodi scandalum permissuram putandum est. Sane nunquam hactenus casus iste locum habuit, spatio se licet 18. seculorum.

(3) En ipsa imperatoris verba ex Sozomeno lib. VI. cap. 7. *Ἐποὶ πρὸς τὴν λαὸν τῆς ἀνατολῆς, ὃς ἕβρις τοῦ αἵματος ἐποικισμένη. Νίητι quidem in laicorum ordine constituto, jus non est hujusmodi negotia curiosius scrutari.* Ex ed. Val.

(4) Solent isti confugere ad locum communem pseudo-isdorianarum decretalium; verum nunc temporis haec arte nemini amplius imponunt post tot catholicorum virorum exantillatos labores in illas Isidorianas.

Ad 5. D. Prout sibi persuadet, aut divinare satagit adversarius, C. prout vere se res habet N. Optime siquidem noverat Ecclesia quomodo illa institui convocatio deberet, quæ exemplar habebat in primo concilio Hierosolymis celebrato (1). Pontifices vero de inhærente sibi divino jure in cogendis conciliis œcumenicis certi erant, eo ipso quod scirent se a Christo prepositos esse universæ Ecclesiæ (2). Demum documenta attulimus quæ in resp. ad 1, luculentissime id evincunt.

II. Obj. Saltem perperam adstruitur rom. pontifici jus præsidendi conciliis œcumenicis. 1. Compertum est ex historia concilio Nicæno præsidisse Hosium cordubensem episcopum cum Vitone et Vincentio presbyteris rom. Sedis legatis; porro licet Vito et Vincentius se subscripserint uti legati rom. pontificis, Hosius tamen subscripsit ut cordubensis episcopus (3). 2. Dicendum igitur est aut nomine imperatoris Constantini concilio præfuisse, aut a concilio ob nominis celebritatem meritoque erga Ecclesiam primas partes Hosio fuisse delatas. 3. Neque est quod quæras rom. pontificis legatos in concilio Constantinopolitano I. aut in concilio Ephesino; quamvis vero concilium V. seu Constantinopolitanum II. celebratum fuerit præseste Vigilio pontifice, ipse tamen ei minime interfuit. 4. Ac ratio quidem est, quia, ut animadvertit de Marca « Si summam in censendo ac definiendo potestatem Sedi apostolicæ tribuamus, perit libertas suffragandi quam tantopere commendant Cælestinus et Leo pontifices. At vero concessa suffragiorum libertate, æqualitas quædam hæc in parte induci videtur inter pontificem et ceteros episcopos. Itaque aut unius libertas aut dignitas alterius periclitatur sicut in disputationibus de auxiliis gratiæ, vel hinc arbitrii humani libertas ladi, vel illinc gratiæ vis et efficacia minui videtur » (4). Ergo.

Resp. N. A. Ad 1. D. Præfuit Hosius cordubensis conc. Nicæno ut Silvestri rom. pontificis legatus, C. præfuit quovis alio titulo N. Nam præter apertum testimonium tum Gelasii Cyziceni, qui innuitur præterea auctoritate tum Eusebii Casariensis (5), tum

(1) Cf. Muzzarelli op. cit. tom. I. cap. 2 et 3.

(2) Hic addendum plura tam in Oriente quam in Occidente celebrata fuisse concilia sive provincialia, sive nationalia antequam data esset Ecclesiæ pax, uti ex historia compertum est. Jam vero ipsa analogia docet, quemadmodum concilia provincialia, ac nationalia aut a primatibus aut a patriarchis iudicia fuerunt, non autem a prefectis civilibus aut a proconsulibus paganis, sic plane debuissent concilia generalia iudici ab universæ Ecclesiæ capite, non autem ab imperantibus politicis.

(3) Cf. Acta conc. Hard. tom. I. col. 511. ubi legitur: *Osius Cordubensis episcopus dixit: Sic credo, quemadmodum dictum est; juxta edit. Labbæanam vero: « Osius episcopus civitatis Cordubensis prov. Hispaniæ. Deinde sequuntur subscriptiones Victoris (seu ut alibi legitur Vitonis) et Vincentii.*

(4) In Dissert. de modo conciliandi potest. rom. pontificis cum libert. suffr.

(5) Lib. II. Voluminis actor. conc. Nicæni. cap. V. apud Harduin. Acta conc. tom. I. col. 573. ubi scribitur ex auctoritate Eusebii lib. III. *Vita constant.* « Ipse etiam Hosius ex Hispaniis, nominis et fame celebritate insignis, qui silvestri episcopi maximæ Romæ locum obtinebat, una cum Romanis presbyteris Vitone et Vincentio ». De quo Eusebii loco, qui in nostris editionibus non reperitur cf. Muzzarelli op. cit. De auctor. rom. Pontif. tom. I. cap. 3. §. 3.

antiquæ canonum collectionis (1), qui nempe exhibent Hosium S. Silvestri legatum, ipsa rei natura exposcit, ut Hosius nomine Silvestri ac forte etiam concilii Occidentalis (2) dicatur præsidisse concilio Nicæno. Etenim nulla ratio assignari potest « Cur Hosius Cordubensis, ut inquit vel ipse Fleury, ex vulgari episcoporum ordine, Alexandrino et Antiocheno presentibus, suo nomine omnibus episcopis præsidisset » (3); idque confirmatur ex usu constanti insequentium conciliorum, in quibus, uti ostendimus, semper legati pontificii præfuerunt. Nec refert quod non subscripserit ut rom. pontificis legatus, sed tantum ut episcopus Cordubensis, secus ac fecerint Vito et Vincentius, qui sese romanæ Ecclesiæ legatos declararunt; nam uti observat Zaccaria, necesse non erat quod hanc legationem apertius declararet Hosius, utpote omnibus orientalibus ecclesiis apprime compertam; diversa autem ratione se gerere debebant Vito et Vincentius meri presbyteri illuc recens ex Occidente appulsi, qui suum explicare munus debebant, ne quis eos ante episcopos et patriarchas subscripsisse miraretur (*Loc. cit.*).

Ad 2. N. Tum quia hæc omnia nonnisi conjectura sunt nullo subnixæ documento; tum quia repugnat, uti observat Natalis Alex., ostenditque invictis argumentis, Hosium ut Constantini imperatoris legatum præfuisse, cum præsens esset Constantinus ipse (*Diss. 12. in sec. IV*); qui tantum abest, ut jus sibi arrogaverit præsidendi, ut aperte illud sibi convenire negaverit. Imo nec sedere voluit nisi humili loco ac episcopis annuentibus (4). Sic nullo argumento fulcitur quod de Hosio delata a concilio præsidenda Febronius affirmat; nunquam enim, ceteris omissis, passi fuissent patriarchæ totque nobilissimarum ecclesiarum præsules, ut sibi parvæ civitatis in Hispania episcopus præficeretur, quæcumque demum merita ejus essent, saltem absque aperta declaratione, ne successorum suorum jura aliquo modo læsisse viderentur (*Cf. Zaccaria op. et loc. cit.*).

Ad 3. Quoad concilium Constantinopolitanum I. D. Quia, ut antea diximus, concilium illud veluti œcumenicum habitum non est, nisi postquam rom. pontifex ipsum adoptavit, Tr. vel C. alia de causa N. Si vero sermo sit de conciliis reliquis, negamus prorsus ipsis non præfuisse pontificem vel per se vel per legatos suos: cum vero de ceteris nullam questionem moveant adversarii, satis erit, ut assertionem nostram evincamus de conciliis Ephesino, et Constantinopolitano V. Porro in conc. Ephesino Cyrillum Alexandrinum cum tribus aliis legatis vicem gessisse s. Cælestini refert Evagrius scribens: « Divino Cyrillo Cælestini quoque romanæ Urbis episcopi vices gerente » (*Hist. eccl. lib. 4. cap. 4. ed. Valesii*); et

(1) Apud Ballerin. opp. s. Leonis, tom. III. pag. 187.

(2) Cf. Zaccaria *Antifebronio* tom. IV. p. 2. lib. IV. cap. 2. §. 4. 5.

(3) *Histoire Ecclés.* liv. XI. §. 3. édit. Paris 1745. page 121.

(4) Cf. Euseb. in *Vita constantini* lib. III. cap. 10.

patet ex ipsa synodo (1). Quod vero attinet ad concilium V. cujusdam œconomiae causa maluit Vigilius potius constituto suo quam presentia concilio robor adjungere: cum tamen ex ejus absentia sibi timerent patres, trina legatione illum invitarunt ut ad synodum accederet, eique præsideret (2).

Ad 4. Resp. Conciliari duo illa inter se facile posse, si dicantur episcopi esse *conjudices* cum rom. pontifice, quippe qui sint eadem divinitus potestate judicandi præditi in rebus fidei. Neque obstat non posse episcopos dissentire ad eo iudicio quod jam emisit rom. pontifex; nam iudicii essentia posita minime est in facultate dissentendi, sed in sententia, cum cognitione causæ, ferenda. Illa autem causæ cognitio sufficiens censenda est, quæ elicitur post suffragium rom. pontificis, qui nimirum testis est traditionis Ecclesiæ romanæ cum qua, ut loquitur s. Irenæus, *necesse est omnem convenire Ecclesiam* (3). Quod si pontifex nondum sententiam tulerit, liberum unienique est inquirere in questionem de qua agitur, monumenta excurrere, ac demum una cum pontifice sententiam dicere. In utroque casu definitio concilii œcumenici fertur per modum unius tum capituli tum membrorum, quia caput simul et membra Ecclesiæ unitatem constituunt. Hac ratione et sua pontifici suprema in concilio servatur auctoritas, et episcopis sua iudicandi potestas sub et una cum rom. pontifice (4), cui cooperantur.

(1) In act. I. ubi hæc habentur: « Cyrillus Alexandria, qui et Cælestini quoque sanctissimi sacratissimique romanæ Ecclesiæ archiepiscopi locum obtinebat. » Apud Hard. Acta conc. tom. I. col. 434.

(2) Cujus rei testis locupletissimus ipse Vigilius est, qui respondens Eutychio et episcopis sub eo constitutis ait: « Poposcit vestra fraternitas, ut nobis præsidendum de tribus capitulis... conferatur » Cf. apud Harduin. tom. III. col. 62. Cf. etiam ibid. col. 64. seqq. quæ gesta referuntur in collat. II. vid. etiam Muzzarelli op. cit. tom. II. cap. 9. §. 4. Quapropter nulla est ratio quare Piel. in op. *Ueber den primat des Papstes* seu *De primatu pontificis* pag. 132. exultet, uti recte observat Roskovány op. cit. 71. pag. 135.

(3) Cf. Ballerin. *De potestat. Ecclesiast.* cap. 2. §. 4. num. 5. qui pluribus evincit iudicis rationem in libertate dissentendi minime collocandam esse, ita ut consistere non possit cum obligatione assentiendi. Idque ostendit tum ex concilio Chalcedonensi, in quo episcopi, ipsis fatentibus adversarii, veri iudices fuerunt, etsi non potuerunt Leonis definitioni contradicere in Eutycho errore antea editæ, et ab episcopis tum Orientis tum Occidentis subscriptæ, et ita catholica Ecclesiæ non solum tacito, sed etiam expresso consensu approbatæ. Id ipsum evincit ex illis totius orbis episcopis, qui Leone imperat. postulante novum iudicium protulere litteris, quæ in *codice encyclico*. continentur, de eo quod in conc. Chalcedonensi fuerat peremptoria definitione decisum. Ostendit præterea ex ipso concilio Tridentino in quo patres fuere veri iudices in definiendis veritatibus quæ jamdiu in antecedentibus conciliis œcumenicis fuerant constitutæ, et a quibus dissentire nullo modo poterant.

(4) Quæ ratione assensus episcoporum pontificis definitionibus adhibitus et adhibendus iudicii naturam iudicis ita peribelle exponit Fenelonius in epist. seu instructione a storali data die 20. Apr. 1715. apud eundem Ballerinum loc. cit. « Judicare, inquit, post iudicium pontificis est suum iudicium cum pontificio conjugere. Hac ratione episcopi olim subscripserunt ipsorum conciliorum generalium decretis. Eorum submissio erat iudicium, et eorum iudicium erat submissio. Subscribentes sese submittebant sicuti et confirmabant decisionem synodi ». Quod constat ex actu et ex his aliisque similibus subscriptionum formulis: *Judicans subscripsi; recognoscens consensit; obtemperans sententiæ sanctissimorum et beatissimorum episcoporum*

III. Obj. 1. Si monumenta antiquitatis evolvat, vix dubites confirmationem conciliorum ad politicam potestatem spectare; 2. priora enim concilia fuisse ab imperatoribus confirmata publica ipsorum edicta ac leges evincunt (1). 3. Concilia ipsa necessariam ejusmodi confirmationem existimasse, ceteris omissis, ostendunt verba concilii generalis II. quibus patres sic imperatorem alloquuntur: « Rogamus tuam clementiam ut per litteras quoque tuæ pietatis ratum habeatur concilium decretum » (2); 4. Quibus concilium VI. scripsit Leo II. « Synodali igitur sententia et imperiali edicti censura, tanquam ancipiti spiritus gladio, cum prisca hæresibus etiam novæ pravitate error expunctus est » (*Ibid. tom. III. col. 1474*). Contra vero rom. pontificis confirmatio desideratur quoad concilium Nicænum et Constantinopolitanum I, et nonnisi sero introducta est. 6. Fortius magis quod illa vel sit prorsus noxia, aut saltem supervacanea; noxia quidem, quia derogat auctoritati conciliorum; quorsum enim, uti animadvertit Febronius, dicerent patres anathema tali vel tali qui ita sentit aut credit? Luderent profecto synodi dum definiunt, si firmæ definitiones earum non essent, nisi accedente pontificis confirmatione; *supervacanea* vero si pontificis legati synodo præsent. Ergo.

Resp. Ad 1. N. Fieri enim nequit, ut documenta antiquitatis paradoxon inferant quod evangelicæ institutioni ac naturæ primatus rom. pontificis adversatur. Quandonam enim Christus demandavit humanæ politicæ, ut iudex in causis fidei, morum aut disciplinæ existeret? Principes siquidem ut filii reliqui parere synodalibus decretis debent, non autem ea confirmare. Si res ita se haberet, cur concilium Hierosolymitanum non expetivisset decretorum suorum confirmationem a Caio Caligula? Verum singula quæ obtrudunt adversarii expendamus.

Ad 2. D. Concilia confirmata sunt ab imperatoribus, ut robor eis intrinsecum adderent, seu ut obligarent, N. Ut executioni ob omnibus mandarentur, seu ut illis adderent vim extrinsecam C. Tota extrinseca erat illa imperatorum confirmatio, quæ auctoritati Ecclesiæ omnes et singulos ad parendum editis decretis in conscientia adstringenti, potestatem politicam adiciebat, ut perversi et contumaces ad ea pariter admittenda cogentur, compescerentur hæretici, atque ad bonam frugem sin minus auctoritate infallibili Ecclesiæ, timore saltem pœnarum adigerentur (3).

*consentiens et ego subscripsi; cognoscens discussionem; sanctorum patrum, et cum sequi debeam, subscripsi, etc.* Aliis placet iudicium rom. pontificis vocare *principale*. Cf. etiam Zaccaria in *Antifebronio vindicato* tom. II. diss. 4. cap. 6. ubi fuse de hoc argumento scribit adversus Febronium.

(1) Ita Planck in op. *Geschichte der Christlich-Kirchlichen etc.* seu *Historia constitutionis socialis Ecclesiæ christianæ* p. 1 p. 687. ubi ejusmodi imperatorum confirmationem ad ipsa fidei dogmata extendit apud Roskovány op. cit. §. 75 p. 156.

(2) Apud Harduin. Acta conc. tom. I. col. 807.

(3) Optime proinde Zalwein, *Princ. juris canon.* tom. 4.

Ad 3. D. Ad obtinendam confirmationem extrinsecam, C. ad intrinsecam firmitatem decretis conciliandam N. Neque aliud patres synodi Constantino-politanae I. in allatis verbis significant, quam omnia ex ordine gesta fuisse, ut sic ab imperatore Theodosio leges obtinerent, quibus ad officium revocarentur damnati haeretici, aut saltem eorum furor compe- sceretur (1).

Ad 4. Responsio liquet ex dictis.

Ad 5. N. Quamvis enim daretur subditiitas esse epistolas quae in actis concilii Niceni referuntur, quaeque hanc confirmationem exhibent; inferri tamen nequit ex monumentorum defectu, quae temporum injuria perierunt, aut confirmationem pontificiam a patribus minime expetitam fuisse, aut a Silvestro datam haud esse. Etenim praeter documenta, quae patrem patefaciunt quam habuit Silvester in synodo Nicena, Felix III. ita de ea scribit: « Quam vocem (Tu es Petrus) sequentes tercenti decem et octo ss. patres apud Nicaeam congregati, confirmationem rerum, atque auctoritatem sanctae romanae Ecclesiae detulerunt » (2). Mirum porro est Schroechh (3) negare, censorem vero Tubingensem (4) in dubium revocare potuisse confirmationem concilii Constanti- nopolitani I. a Damaso factam, cum praeter epistolam synodi quam refert Theodoretus, et in actis conciliorum legitur (5), hujus confirmationis testis sit ipse Photius qui aperte scribit: « Damasum pontificem reipsa professionem fidei illorum (patrum) confirmasse » (6).

Ad 6. N. Pontificia enim conciliorum confirmatio neque noxia neque supervacanea est; non quidem noxia, cum nulla ratione deroget valori definitionis episcoporum, sed ei potius adjiciat firmitatem et robur quod aeterna non habebat, quale nempe exurgit ex unitate suffragii capitis et membrorum, ut definitio dici

p. 427. haec in rem nostram scribit: « Imperatores decreta conciliorum sua auctoritate nunivere quatenus juncta vi pontificiae et imperatoriae dignitatis tantum roboris acciperent, quantum ad supprimeandam haereticorum pertinaciam, humiliandam rebellium superbiam, ac stabilendam pacem inter sacerdotium ac imperium, fuerit necessarium. » Cf. etiam Zaccaria, *Antifebronio* tom. IV. pag. 2. lib. IV. cap. 4.

(1) Animadvertit vero Zaccaria loc. cit. haec verba ita adduci a Febronio juxta versionem Gentiani Herveti, ceterum vim vocis *επισημοῦ* proprie significare *adjicere auctoritatem*, scilicet extrinsecam et politicam, uti exposuimus. Neque illud praeteriit hic debet, quod observat vel ipse Petrus de Marca in op. cit. *De concordia* lib. II. cap. 4. « Oportet regiae auctoritati limitem certum figere, ne inconsulto trahamus ad eam adulationem, qua principibus suis totius disciplinae Ecclesiae summam Graeci deferebant. »

(2) Tom. VII. conc. edit. Mansi col. 1140.

(3) *Christliche Kirchengeschichte* seu *Historia eccl. christiana* tom. VIII. p. 121.

(4) *Theologische Quartalschrift* seu *scripta theologica trimestr.* Tübingen. 1824. p. 263. apud Roskovany op. cit. § 75. p. 142.

(5) Theodoret. *Hist. Eccl.* lib. V. cap. 9. cf. *Acta conc. Hard.* tom. I. col. 822.

(6) In op. *De septem synodis ad Michael. imperat.* apud Gulielmum Voëllium *Bibliothecae juris canonici veteris.* Lutet. Paris, 1661. tom. II. pag. 1145. Photii verba haec sunt: « Οὗς ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ ἀπόστολος ὁ τῆς Ρώμης τῆς αὐτῆς κατὰ κράτος ἐπιπέ- λετος, ὁμοῦ μετὰ τῆς προλαβούσης καθίστατος ἑαυτοῦ: Quibus haud multo post et Damasus Romae (episcopus) eadem confirmans atque idem sentiens accessit. » Cf. etiam de hoc argumento

possit Ecclesiae. Quapropter non ludunt quidem episcopi si cum rom. pontifice pronuntiant. At lude- rent profecto si dissentientem haberent pontificem, prout lusere in synodis Ariminensi et Ephesina praedicatoria. Sed neque *supervacanea* confirmatio pontifi- cis est, quamvis ejus legati interfuerint concilio, utpote necessaria tum ut omnibus omnino constet omnia rite gesta esse, nec legatos quae in mandatis acceperunt fuisse transgressos; tum etiam, quia summi pontificis est, scribit Natalis Alex., declarare quae concilia vere oecumenica sint; ad ipsum spectat judicare an iis sint instructa conditionibus, quae concilii oecumenici rationem constituunt. Sane superfluum ejusmodi confirmationem synodi ipsae gene- rales non judicaverunt, cum omnes constant illam expetierint, quamvis praesentibus legatis fuerint cele- bratae.

PROPOSITIO IV — *Decreta dogmatica concilii oecumenici confirmati a rom. pontifice irreformabilia sunt ex se seu ante consensum et acceptationem Ecclesiae.*

Enuntiata propositio duo complectitur, tum scilicet infallibilitatem legitimi concilii oecumenici in de- cernendis fidei dogmatibus, tum ejusmodi infallibilitatem ex se habere concilium quod confirmatum a rom. pontifice fuerit. Primum adversus protestantes, alterum adversus jansenianos et febronianos, diverso licet sensu, vindicamus.

Protestantes negant infallibilitatem conciliorum generalium, eo ipso quod eandem praerogativam de- negent universae Ecclesiae cujus auctoritati spiritum privatum substituunt.

Janseniani contendunt unicam rationem tollendi ambages circa legitimitatem conciliorum oecumeni- corum esse *unanimem Ecclesiae universae acceptationem et consensum*, ita ut ea concilia tanquam generalia habenda sint, quae sic per unanimum consensum ac- ceptaverit Ecclesia; ea vero habenda talia non sint, quae Ecclesia per unanimum istum consensum non acceptaverit (1). Ecclesiae autem nomine non solos episcopos, verum etiam et clericos inferiores, imo et laicos significant (2).

Muzzarelli op. cit. *De auctorit. rom. pontificis*, tom. II. cap. 6. § 5.

Hinc merito Gelasius concludebat: « Totumque (ut dictum est) in sedis apostolicae positum est potestate. Ita quod firmavit in synodo sedes apostolica, hoc robur obtinuit: quod reitavit, habere non potest firmitatem » in *tom. De anathematis vinculo* in collect. conc. edit. veneta Coleti tom. V. col. 356.

(1) Ita Opstræus in *Tract. De Locis Theolog.* Vindobon. 1779. diss. 4. q. 4. § 1. n. 5. seqq.

(2) Auctoritatem hujus assertionis afferamus irrefragabilem, nempe celebris apud suos doctoris, Petri Tamburini quondam professoris Ticinensis. Sic igitur ipse jansenianorum doctrinam exponit in sua *Analisi del libro delle prescrizioni di Tertulliano*. Pavia (sine anno) § 60. « La funzione di giudicare irrefragabilmente delle cose di fede, essendo legata al *consentimento universale di tutte le chiese*, alla cospirazione di tutti i pastori, necessariamente ne siegue, che tutti prestino i propri lumi, che uno ajuti la debolezza dell'altro... Le chiese e i pastori concorrendo in *solidum* alla decisione dogmatica, e tutti in esse riconoscendo la propria fede, vi si attaccano con intima persuasione, e con più forte impegno di sostenere una parte del patrimonio comune confidato alle chiese di G. C. Il loro assenso alla decisione supponendo esame, cognizione

Haec omnia permiscens Palmer professor Oxo- niensis contendit infallibilitatem concilii oecumenici legitime celebrati et confirmati a solo rom. pontifice rem esse *meram opinionis* in ecclesiis romanis (1); ne- que habere ejusmodi concilium auctoritatem *irrefragabilem* absque Ecclesiae universalis consensu; haec vero universalis Ecclesia juxta ipsius systema coalescit ex omnibus communionibus quae saltem reti- nent ecclesiasticam hierarchiam, quales praecise sunt ecclesia graeca, russica atque anglicana (2).

Nos e contra juxta catholicam doctrinam adversus protestantes adstruimus concilium oecumenicum con- vocatione, celebratione et confirmatione legitimum in suis sanctionibus dogmaticis, quae scilicet habeant pro objecto fidem et mores, esse prorsus infallibile. Adversus vero jansenianos, febronianos ac Palme- rium statuimus tum veram rationem dignoscendi utrum concilium oecumenicum legitimum fuerit ne- ne esse confirmationem rom. pontificis, tum concilium oecumenicum legitimum totam vim suam ac in- victum robur habere absque praevia acceptatione et consensu subsequenti Ecclesiae universalis. Haec autem sic per partes evincimus.

Ac primo quidem cum protestantes ideo concilio oecumenico infallibilem auctoritatem abjudicent, quod eam denegent Ecclesiae ipsi universali, hinc illa omnia, quae suo loco attulimus ad ejusmodi ecclesiae dotem vindicandam huc referuntur, cum aequae se res

di causa, giudizio della dottrina, produce in essi non una cieca ubbidienza, ma una persuasione illuminata, ed un ragionevole assenso alla parola di Dio; » et § 50. « Non avendo G. C. legato il privilegio della inerranza a un certo numero determinato di quegli che sono nel seno della chiesa, ma a tutto il corpo della chiesa, egli per conseguenza non ha promesso che nella divisione de' sentimenti sia sempre il più picciolo, o il più gran numero che abbia ragione. » Eadem inculcat § 65. et alibi passim. Haec autem doctrina pendet ex principio quod cum richerianis profitentur jansenistae de constitutione Ecclesiae democra- tica. Quoad doctrinam Febronii et Zaccaria in *Antifebronio*, tom. II. Diss. II. cap. 12. § 2. pag. cit. edit. 518.

(1) Op. cit. p. IV. cap. 7. sect. 1. Valde hic improbandum illud in *ecclesiis romanis*: nam si ita disseruisset de ceteris protestantibus aut anglicanis, haec bene locutione usus esset, quia re ipsa plures sunt, sunt enim accepti; at male nimis dum de romana agit Ecclesia, quae una prorsus est.

(2) Haec de causa, ibidem cap. 7. non agnoscit nisi sex priora concilia uti oecumenica, reliqua autem ab oecume- nicorum censu, praesertim vero Florentinum et Tridentinum, ex defectu consensionis ceterarum communionum, rejicit. De concilio Tridentino, speciatim affirmat Palmer, loc. cit. cap. 12. varias doctrinas uti articulos fidei defini- visse, quae anglicani probare non possunt; plura illius decreta esse *laudabilia*, alia vero admittere posse *interpretationem catholicam*. Ceterum illud absolute rejicit, 1º quia ejus decreta non fuere *judicia Ecclesiae catholicae*; 2º quia non fuerunt *judicia romanae obedientiae*. Primum potissime evincere nititur, quia a schismaticis anglicanis, a schismaticis graecis et haereticis lutheranis et calvinistis recepta fuerunt. Verum quidem est, adversarium iudicari cunctos anglicos, graecos, russicos, aut protestantes esse communionem schismaticam aut haereticam. Ast quam parum sibi in hoc ipso cohaereat, et quam falsum absurdumque sit ejusmodi systema in priori hujus tractatus sectione ostendimus. Alterum vero nititur ostendere ex eo quod, cum celebratum est concilium Tridentinum, invaluerint in *ecclesiis romanis* opinionibus theologicae, quae omnes adstrin- gebant ad acceptanda absque examine et discussione decreta Tridentina. Hoc deinde fuse exponit eandem semper repetens eandem de fallibilitate uniuscujusque partis, etc. Atque huic tenni filio Palmer negotium aeternae salutis suae committit, ac sibi illud!

PERRONE II.

habeat; status enim Ecclesiae sive dispersae sive congregatae nihil circa praerogativam a Christo ei concessam immutat.

Verum haec indirecte; directe vero sic thesım probamus: concilia oecumenica non sunt nisi Ecclesia ipsa congregata seu, si placet, sunt Ecclesia reprae- sentativa; quod enim publica sunt et generalia co- mitia in statu politico, sunt plane concilia oecumeni- ca in Ecclesia; atqui Ecclesia, ut suo loco ostendimus, infallibili pollet auctoritate; eadem igitur, juxta Christi promissa, frui concilia oecumenica dicenda sunt. Sane haec concilia, ad exemplum primi concilii quod Hierosolymis celebratum est quodque reliquis normam et exemplar praebuit, dum aliquid ad fidem moresque pertinens definiunt, dicere possunt: *Visum est Spiritui Sancto et nobis* (Act. XV. 28). Cum porro Spiritus Sanctus errori obnoxius non sit, neque obnoxia erunt errori oecumenica concilia, quae sub Spiritus Sancti assistentia ac praesidio de illis quid- piam decernunt.

Atque hinc factum est, ut quovis tempore dogma- ticae conciliorum oecumenicorum sanctiones absque ulla controversia seu totidem fidei articuli habitae fuerint, atque uti haeretici spectati illi omnes qui il- lorum definitionibus acquiescere detrectarunt. Sic post Nicenum concilium ariani; post Constantinopo- litanum macedoniani; post Ephesium nestoriani, eutyehiani post Chalcedonense, et ita porro. Jamvero, nisi certum ratumque in tota antiquitate fuisset oecumenica concilia infallibili praedita esse auctoritate, injusta plane atque irrationabilis fuisset haec Eccle- siae agendi ratio (1). Perperam omnes catholici ita firmiter adhaesissent dogmaticis haec definitionibus, ut pro illis martyrium subire haud dubitarent, prout innumeros prope quavis ecclesiae aetate exilia, carce- res, bonorum direptionem, mortemque ipsam pertu- lisse universa historia Ecclesiastica testatur (2); quos quidem veluti martyres Ecclesia semper venerat est. Post haec supervacaneum fere videtur con- gerere patrum testimonia ad illorum Ecclesiaeque sensum cognoscendum, cum exploratum sit eos con-

(1) Hic vero obiter adnoto singularem agendi rationem quam tenent protestantes, saltem quos *orthodoxos* vocant, qui in censum haereticorum referunt arianos, macedonia- nos, nestorianos etc., quia damnati sunt a primis illis oecumenicis conciliis; nec suscitantur se haereticos esse, quamvis ab oecumenico pariter concilio ejusdem Ecclesiae damnati sint eorum errores. Exceptiones porro quibus assolent auctoritatem adimere concilio Tridentino, sunt eadem prorsus quas antiquiores haeretici opponere potuis- sent adversus unumquodque concilium a quo et ipsi dam- nati fuere. Imo historiae ecclesiasticae periti reperient forsitan speciosiores exceptiones eos opponere potuisse ad- versus antiquiora concilia illis quas haeretici subsequentes adversus Tridentinum opponunt. Quomodo igitur sibi cohaerent?

(2) Plurimorum istorum martyrum nomina recenset Martyrologium romanum. Satis deinde est oculos conjicere in historiam ecclesiasticam Socratis, Sozomeni, Theodo- reti, Evagrii, etc., ut pateat quam saevitum sit ab arianis, macedonianisque adversis catholicos; satis est percurrere fastos ecclesiasticos ut quisque intelligat quae quantaque ab omnibus factionibus, a donatistis, monothelitis, icono- macis, in persecutione Vandalica, etc. atque ut verbo dicam ab omnibus haereticis et schismaticis catholici passi sint; atque utinam aetate hac nostra quae humanitate adeo gloriatur, tam multa ab ipsis adhuc non sustinerent!

(Trente-deux.)